

ORMAN İŞÇİLERİNİN İŞ KİYAFETLERİNE YÖNELİK MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Öğr. Gör. Halide AKKUŞ^{1,*}, Yasemin YILMAZ²

¹ Bartın Üniversitesi, hakkus@bartin.edu.tr, 0000-0002-7402-2937

² Bartın Üniversitesi, yaseulus7435@gmail.com, 0009-0003-7522-0139
DOI Nr. : 10.5281/zenodo.18290148

Özet

Orman işçiliği; çalışılan arazisinin yapısı, işin zorluğu, yoğun işgücü ve fiziki enerji gerektirmesi, iş sırasında ağır yüklerin kaldırılması, taşınması, eğilme, diz çökme ve kalkma hareketlerinin tekrarlanması, ani değişen hava hareketleri, gürültü, gaz ve toz gibi olumsuz etkilerin fazla olması; başta, iskelet sistemi ve merkezi sinir sistemi olmak üzere, ortaya çıkan sağlık sorunları ve kaza risklerinin fazlalığı nedeniyle orman işlerini ağır işler arasına sokmaktadır.

Yoğun ve tehlikeli bir iş kolu olan orman işlerinde kullanılan iş kıyafetleri olumsuz hava koşullarından korumalı, işçilerin çalışma ortamındaki ihtiyaçlarını karşılayacak niteliğe sahip olması çalışanın verimliliğinin sağlanması çalışma rahatlığı oluşturması açısından önemlidir. Ayrıca iş kıyafetleri ve koruyucu ekipmanlar iş kazalarına karşı koruyucu özellikte olması büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırma orman işçilerinin iş kıyafetlerine ilişkin memnuniyet düzeylerini ve beklentilerinin belirlenebilmesi için tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Projenin çalışma grubunu Bartın

Orman İşletme Müdürlüğünde çalışan 60 orman işçisi oluşturmaktadır.

Araştırma verilerin toplanması amacıyla görsel analiz ve anket yöntemleri kullanılmıştır. Anketin birinci bölümünde orman işçilerinin demografik özelliklere yer verilmiştir. İkinci bölümde ise iş kıyafetleriyle ilgili sorunlara ve beklentilerine ilişkin görüşlere yer verilmiştir. Araştırmada uygulanan anketlerden elde edilen veriler, SPSS 22.0 Paket Programı'ndan yararlanılarak istatistiki analizlere tabi tutulmuştur. Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Kolmogorov-Simirov ve Shapiro-Wilk normallik testleri yapılmış, çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş kıyafetleri, Orman işçiliği, Memnuniyet, Giysi konforu

1.Giriş

Projenin konusunun belirlenmesinde; araştırmacının konuya olan ilgisi, Konunun orijinalliği, araştırmanın hangi amaçla yapıldığı ve sonucunda başka çalışmalara ışık tutması etkilidir.

Orman işleri; çeşitli tür ve cins ağaç, ağaççık, çalı ve değişik canlıların(kuşlar, böcekler, av hayvanları vb.) bulunduğu orman alanında, insanların mal ve hizmet taleplerini karşılamak amacıyla, doğa koşullarına açık olarak çok yönlü ve sürekli yararlanma ilkesi ışığında yapılan işlerdir.((Acar, 1998)

Orman işçiliğinde; dik ve dalgalı arazi yapısı, yapılan işin zorluğu, iş kazalarının çokluğu, iş yerinin sosyal ortamdan uzakta olması ve konaklama gerektirmesi, işçilerin özel olarak eğitilme zorunluluğu, emek yoğun işgücü içermesi ve fiziki enerji gerektirmesi, ağır yüklerin kaldırılması ve taşınması, eğilme, diz çökme ve kalkma hareketlerinin sıkça tekrarlanması, ürün yoğunluğu, ani değişen hava halleri, gürültü, vibrasyon, gaz ve toz gibi olumsuz etkileri; merkezi sinir sistemi, iskelet sistemi, dolaşım sistemi gibi insanda ortaya çıkan sağlık sorunları ve vücudun potansiyel olarak bütün organlarına her an yönelik kaza riskleri, orman işlerini ağır işler arasına sokmaktadır ve diğer birçok iş kollarından farklılıklar göstermektedir. (Menemencioglu, 2012)

Orman içinde yürümesirasında oluşabilecek olumsuz durumlar karşısında orman işçileri uygun elbiseler giyinmelidirler(Çolak, 1998).

İş giysileri, kişinin zararlı maddelere, kötü çevre koşullarına maruz kalma riskini önlemek ve bu riskten korunmasını sağlamak ve/veya bu riski azaltmak için giyilen giysilerdir(Kansoy ve diğerleri, 2008).

İş giysilerinin kullanım amacını, çalışan personele kullanışlı, rahat ve verimli bir iş ortamı hazırlamak ve kurumsal kimliğinin belirlenmesine katkıda bulunmak şeklinde ikiye ayrılmak mümkündür. İş giysilerinin çalışan için iş ortamındaki ihtiyaçlarını karşılayacak niteliğe sahip olması; çalışanların verimliliği ve çalışma rahatlığı açısından önemlidir. İşin gereksinimlerine göre yapılan aktiviteler esnasında giyilmesi zorunlu olan iş kıyafeti, çalışanın sağlığını ve güvenliğini korumalı, vücut özelliklerine uygun, kullanışlı ve rahat olmalıdır (Günel ve Özveri, 2006)

İş kıyafeti tasarımında; görsel tasarım, fonksiyonel tasarım ve malzeme tasarımı söz konusudur. Görsel tasarımda; giysinin rengi, biçimi, süsleme elemanları ele alınır. Malzeme tasarımında; kıyafeti kullanacak personel için yeterli konfor özelliklerine sahip malzemenin belirlenmesi söz konusudur. Kumaşın hammadde özellikleri ve üretim aşamasında dokuma ve bitim işlemlerinin giysi konforuna etkisi değerlendirilir. Fonksiyonel tasarım aşamasında ise; personelin iş başında iken beden hareketlerini engellemeyecek şekilde kıyafetin işlevsel özellikleri belirlenir (Tezel ve diğerleri, 2012).

Orman işleri doğaya açık faaliyetler olup, ağaçlandırma, kültür bakımı, üretim, orman yollarının yapım, bakım ve onarımı gibi farklı şekillerde gerçekleşmektedir. Bunun yanında orman işleri yüksek kaza riskine sahip olup, bu işlerde çalışan işçilerin yaralanmalara maruz kalma olasılığı yüksektir. (Acar ve diğerleri, 2009)

Literatür araştırması sonucunda farklı iş kollarında çalışan kişilerin iş kıyafetleri ile ilgili araştırmalara rastlanırken, orman işçilerinin iş kıyafetlerinden memnun olma durumuyla ilgili çalışmaya rastlanılmamıştır. Orman işleri kendi içerisinde yoğun çalışma gerektiren çok zor, tehlikeli işler olması nedeniyle kullanılan iş kıyafetlerini ayrı bir önem verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle bu araştırma meslek gruplarının kullandığı iş kıyafetleriyle ilgili yapılacak araştırmalara kaynak olması açısından önemli görülmektedir.

Çalışmanın amacı; Orman işçilerinin iş kıyafetleri ile ilgili karşılaştıkları sorunlar ve iş kıyafetinden memnuniyet düzeylerinin belirlenmesidir. Bu amaca ilişkin aşağıdaki problem sorularına cevap aranacaktır.

1. Orman işçilerinin demografik özellikleri nelerdir?
 2. Orman işçilerinin iş kıyafetleriyle ilgili yaşadıkları sorunlar nelerdir?
 3. Orman işçilerinin iş kıyafetlerinde değiştirilmesini istedikleri kısımlar nelerdir?
- Araştırmanın konusu ve problemi oluşturulup kaynak araştırması yapıldıktan sonra problemin çözümüne yönelik araştırma sorularını test

edebilmek amacıyla; ‘‘İş kıyafetlerinin görsel olarak incelenmesi ve durum tespitinin yapılması, Orman işçilerinin görüşlerinin alınması, Orman işçilerinin iş kıyafetleri ile ilgili sorunları tespit edilmesi ve böylece çeşitli meslek gruplarının kullandığı iş kıyafetlerini üreten işletmelere yol gösterici olması açısından önemli görülmektedir. Şeklinde hipotezler oluşturulmuştur.

2. Materyal ve Yöntem

2.1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Orman işçilerinin iş kıyafetlerine ilişkin memnuniyet düzeylerinin incelenmesidir. Bu temel amaca ulaşabilmek için alt amaçlarda;

1. Orman işçilerinin iş kıyafetlerinin görsel olarak analiz edilmesi.
2. Orman işçilerinin iş kıyafetleri ile ilgili görüşlerinin alınması.
3. Orman işçilerinin iş kıyafetlerinde yaşadıkları sorunların ve beklentilerin belirlenmesi.

Bu amaçlara ulaşmak için ise; Orman işçilerinin iş kıyafetlerinin fotoğrafları çekilerek görsel olarak analiz edilmesi, Orman işçilerinin iş kıyafetleriyle ilgili yaşadıkları sorunların, beklentilerinin belirlenebilmesi içinde görüşme ve anket çalışmalarının yapılması hedeflenmiştir.

2.1.1. Verilerin Toplanması ve Analizi:

Araştırma birbirini izleyen ilişkili adımlardan oluşmaktadır. İlk olarak literatür araştırması için konu ile ilgili genel araştırmalar yapılarak; orman işçiliği, iş kıyafetleri, ergonomi, giysi konforu, memnuniyet gibi kavramlar incelenmiştir. Konuya ilişkin kaynak taraması yapılırken; alanında uzman bilim insanları tarafından yapılan akademik çalışmalar incelenmiştir. Araştırmanın bu kısmı kavramsal çerçeveyi oluşturmaya yardımcı olacaktır.

Bu araştırma orman işçilerinin iş kıyafetlerine ilişkin memnuniyet düzeylerini ve

beklentilerinin belirlenebilmesi için tarama modelinde betimsel bir araştırmadır.

Tarama geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekli ile tespit etmeyi amaçlayan araştırma modelidir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlamaya çalışılır (Karasar, 2016).

Projenin çalışma grubunu Bartın İli Orman İşletme Müdürlüğünde çalışan 60 orman işçisi oluşturmaktadır.

Araştırma verilerin toplanması amacıyla görsel analiz ve anket yöntemleri kullanılmıştır. Anketin birinci bölümünde orman işçilerinin demografik özelliklere yer verilmiştir. İkinci bölümde ise iş kıyafetleriyle ilgili sorunlara ve beklentilerine ilişkin görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 1. Ölçek Güvenilirliği

	Cronbach's Alfa	Soru Sayısı
İş Kıyafeti Memnuniyet Ölçeği	0,746	26

Bu bağlamda iş kıyafetleri memnuniyet ölçeği 26 adet sorunun güvenilirlik analizi sonuçlarına göre ‘‘Cronbach Alpha’’ değeri 0,746 olarak hesaplanmış olup bu da ölçeğimizin güvenilir ve geçerli olduğunu göstermektedir. Ölçek güvenilirliğinde 0,70 ve üzeri bulunan Cronbach Alpha değerinin yeterli bir değer olduğu söylenebilir.

(Seçer, 2015: 219). Araştırmada uygulanan anketlerden elde edilen veriler, SPSS 22.0 Paket Programı'ndan yararlanılarak istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur. Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Kolmogorov-Simirov ve Shapiro-Wilk normallik testleri yapılmış, çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanmıştır.

Tablo 2. Normallik Testi Sonuçları

	Çarpıklık (Skewness)	Basıklık (Kurtosis)
İş Kıyafetleri Memnuniyeti	1,056	1,663

Yapılan normallik testi sonuçlarına göre çarpıklık değeri 1,056, basıklık değeri ise 1,663 olarak hesaplanmıştır. George ve Mallery (2010)'e göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2,0 ile +2,0 arasında bulunması verilerin normal dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Normal dağılım gösteren çoklu gruplar için ANOVA analizleri yapılmıştır. Çoklu gruplar için uygulanan ANOVA analizi sonucunda farklılığın yönünün belirlenmesi amacıyla Post-Hoc testlerden Tukey testi uygulanmıştır. Tüm istatistiki işlemlerde anlamlılık $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3.Bulgular

3.1 Orman İşçilerinin İş Kıyafetlerinin Görsel Analizleri

Bu bölümde orman işçilerinin iş kıyafetlerinin mevcut durumunu tespit etmek amacıyla Bartın Orman İşletme Müdürlüğü'ndeki orman işçilerin kullandıkları farklı iş kıyafetlerinin fotoğrafları çekilmiş ve elde edilen bulgular açıklanmıştır.

Resim 1. Orman Yangın Ekibi Görevlisinin Korumacı Kıyafeti

Renk ve Görünürlük: Kıyafetin rengi açık bej tonlarında olup, ormanda çalışma ortamında kir ve lekeyi çabuk gösterebilir. Ayrıca, yangın ve acil durumlar için daha

Ergonomi ve Konfor: Kıyafetin kesimi çok rahat görünmüyor. Özellikle pantolonun hareket kabiliyetini kısıtlayabilir. Orman işçileri uzun saatler çalıştığı için kıyafetin esnek ve rahat olması önemlidir.

Ceplerin Kullanışlılığı: Pantolonda yan cepler bulunuyor, ancak yeterince işlevsel değil. Orman işçilerinin ihtiyaç duyacağı araç ve gereçleri taşıyabilmesi için ceplerin daha geniş ve fermuarlı olması avantaj sağlayabilir.

Reflektör Şeritler: Kıyafette reflektör şeritler bulunuyor ancak sayısı ve yerleşimi yetersiz görünüyor. Gece veya düşük ışıklı ortamlarda daha iyi görünürlük için daha fazla reflektif detay eklenebilir.

Ayakkabı Uyumu: Kıyafet ile kullanılan botlar orman şartlarına uygun gibi görünüyor ancak su geçirmezlik, konfor ve dayanıklılık açısından değerlendirilmesi gerekir. Orman işçileri için kaymaz, çelik burunlu ve su geçirmez botlar daha güvenli olurdu

Resim 2. Orman Genel Müdürlüğü İşçi Kıyafeti

Renk ve Görünürlük: Parlak sarı renk dikkat çekici olsa da, orman ortamında özellikle sonbahar yaprakları veya kuru otlar arasında yeterince yüksek kontrast sağlamayabilir. Yangın gibi acil durumlarda veya yoğun bitki örtüsü içinde fark edilmesi zor olabilir.

Malzeme ve Konfor: Kıyafetin kumaş kalitesi ve nefes alabilirliği sağlanmalı, özellikle aşırı sıcak ve nemli hava koşullarında terlemeye neden olur. Uzun süreli kullanımda işçilerin konforunu olumsuz etkileyebilir.

Koruma Eksikliği: Pantolonda reflektör şeritler bulunsun da, kıyafetin genel olarak dayanıklı görülüyor. Orman işçileri genellikle keskin aletlerle, dikenli bitkilerle ve yüksek sıcaklıklarla karşılaştığı için, kıyafetin yanmaz ve dayanıklı bir malzemeden üretilmesi kritik önem taşır.

Cep Kullanışsızlığı: Pantolonda yan cepler bulunsun da, üst kısmın cep detaylarının sınırlı

olması işçilerin ekipman taşımalarını zorlaştırabilir. Daha fazla ve güvenli cepler, işlevselliği artırabilir.

Bu kıyafetin daha işlevsel ve güvenli hale getirilmesi için malzeme kalitesi, renk kontrastı, ceplerin yerleşimi gibi konularda iyileştirmeler yapılabilir.

Resim 3. Orman Genel Müdürlüğü İşçi Kıyafeti

Konfor Eksikliği: Kıyafetlerin kesimi ve kumaşı rahat hareket etmeye uygun görünmemektedir. Özellikle yaz aylarında terleme yapabilir ve işçilerin konforunu olumsuz etkileyebilir.

Dayanıklılık Sorunu: Kullanılan kumaşın uzun süreli kullanımda aşınma ve yıpranmalara ve özellikle zorlu doğa koşullarında hızla yıpranabilir.

Havalandırma Problemi: Kıyafetlerde herhangi bir havalandırma açıklığı veya nefes alabilen kumaş detayı görünmemektedir. Bu durum sıcak havalarda terlemeyi artırabilir ve işçilerin verimini düşürebilir.

Cep Kullanışsızlığı: Cep düzeni, işçilerin sahada sık kullandığı ekipmanları taşımaları açısından yeterince ergonomik olmayabilir.

Daha Hafif Malzeme Kullanılabilir: Kalın ve ağır kumaş yerine daha hafif ve esnek malzemeler kullanılarak çalışanların hareket kabiliyeti artırılabilir.

Resim 4. Orman Genel Müdürlüğü İşçi Kıyafeti

Koruyucu Özelliklerin Yetersizliği: Yangın müdahalesinde kullanılan kıyafetler, tam anlamıyla ısıya ve aleve dayanıklı görünmüyor. Yüksek sıcaklıklara maruz kalan işçilerin kıyafetlerinin yanmaz kumaştan üretilmesi gerekir. Kolların açıkta olması, yanık ve yaralanmalara karşı koruma sağlamaz. Uzun kollu, yangına dayanıklı kıyafetler tercih edilmelidir.

Dayanıklılık Sorunları: Kıyafetler hızla kirleniyor ve aşırı yıpranmış görünüyor. Orman yangınlarında ve zorlu arazide çalışan işçilerin daha dayanıklı, uzun ömürlü kıyafetlere ihtiyacı var.

Görünürlük ve Güvenlik Eksikliği: İlk fotoğraftaki sarı reflektörlü yelekler fark edilirliliği artırsa da, yangın müdahalesinde kullanılan turuncu kıyafetlerin reflektör içermemesi gece çalışmalarında tehlike yaratabilir.

Orman işçilerinin kıyafetlerinde daha fazla yansıtıcı malzeme kullanılarak gece ve düşük görüş mesafesinde fark edilmeleri sağlanmalı.

Ergonomi ve Konfor Eksikliği: Kıyafetlerin terleme, hareket kısıtlaması veya ağır olması gibi konfor sorunları olabilir. Özellikle sıcak havalarda çalışan işçilerin, nefes alabilir ve teri dışarı atan kumaşlardan üretilmiş kıyafetlere ihtiyacı vardır.

Ayakkabı ve Koruyucu Ekipman Eksiklikleri: Yangın sahasında çalışan işçilerin botları her ne kadar koruyucu olsa da, daha dayanıklı, ısıya dayanıklı ve kaymaz tabanlı ayakkabılar gereklidir. Eldiven ve tam yüz maskeleri gibi ek

koruyucu ekipmanlar eksik gözüküyor. Bu tür ekipmanlar, işçilerin güvenliği için hayati önem taşır.

Genel olarak, işçilerin yangınla mücadele ve orman işçiliği için daha güvenli, dayanıklı ve ergonomik kıyafetlere ihtiyacı var.

Resim 5. Orman Genel Müdürlüğü İşçi Kıyafeti

Görünürlük Sorunu: İş kıyafetleri, ormanlık alanlarda çalışanlar için yüksek görünürlük sağlayan reflektif şeritlere ve parlak renklere sahip olmalıdır. Ancak mevcut kıyafetler koyu renk ağırlıklı olup, görünürlüğü düşük olabilir.

Hareket Kısıtlılığı: Pantolonun tasarımı ve kesimi, hareket özgürlüğü açısından yeterince ergonomik görünmüyor. Orman işçileri sık sık eğilip kalktıkları ve hareket gerektiren işler yaptıkları için esnek ve rahat kıyafetler tercih edilmelidir.

Dayanıklılık ve Koruma: Ceket ve pantolonun malzeme yapısı yeterince dayanıklı ve koruyucu olmayabilir. Orman işçileri için yanmaya, yırtılmaya ve suya dayanıklı kumaşlar tercih edilmelidir. Ayrıca dikenli bitkilere ve böceklere karşı koruma sağlayan bir tasarım eksik olabilir.

Ayakkabı Yetersizliği: İş botlarının çamurlu, kaygan ve engebeli arazilerde maksimum koruma sağlaması gerekir. Fotoğraftaki botların kaymaz tabanlı ve çelik burun korumasına sahip olup olmadığı net değil. Orman işçileri için daha yüksek bilek koruması sunan, su geçirmez ve nefes alabilen ayakkabılar önerilebilir.

İklim Koşullarına Uygunluk: Ormanda çalışan işçilerin yazın serin, kışın sıcak kalmasını sağlayacak özel kumaşlardan yapılmış kıyafetlere ihtiyacı vardır.

Kurumsal Kimlik Eksikliği: Kıyafetlerde bulunan logo ve yazılar daha belirgin olabilir. İşçilerin kurum kimliğini taşıdığı net bir şekilde anlaşılmalıdır. Bu nedenlerle, kıyafetlerin iş güvenliği ve konfor açısından geliştirilmesi gerektiği söylenebilir.

3.1. Anket Verilerinin Analizleri

Tablo 3. Katılımcıların Yaş, Öğrenim Durumu, Meslekteki Görev Süresi ve İş Kıyafeti Beden Numarası Dağılımı

Özellikler	f	%	Yığılmalı %
Yaş	20-25 yaş	16	24,6
	26-30 yaş	17	26,2
	31-35 yaş	7	10,8
	36 yaş ve üzeri	25	38,5
Öğrenim Durumu	Ortaokul	19	28,2
	Lise	38	58,5
	Ön Lisans	6	9,2
	Lisans	2	3,1
Meslekteki Görev Süresi	1-2 yıl	7	10,8
	3-4 yıl	22	33,8
	5-7 yıl	10	15,4
	8 yıl ve üzeri	26	40,0
İş Kıyafeti Beden Numarası	S-M	11	16,9
	L	16	24,6
	XL	31	47,7
	2XL	7	10,8
Toplam	65	100	

Orman işçilerinin 16'sı 20-25 yaş aralığında (%24,6), 17'si 26-30 yaş aralığında (%26,2), 7'si 31-35 yaş aralığında (%10,8) ve 25'i ise 36 yaş ve üzeri (%38,5)'dir. Öğrenim durumu açısından bakıldığında; orman işçilerinin 19'u ortaokul (28,2), 38'i lise (58,5), 6'sı ön lisans (%9,2) ve 2'si lisans (%3,1) mezunudur. Araştırmaya katılan orman işçilerinin meslekte geçirdikleri yıllar ise şu şekildedir; 7'si 1-2 yıl aralığında (%10,8), 22'si 3-4 yıl aralığında (%33,8), 10'u 5-7 yıl aralığında (%15,4) ve 26'sı 8 yıl ve üzeri (%40)'dir. Orman işçilerinin beden numaraları; 11'i S-M (%16,9), 16'sı L (%24,6), 31'i XL (%47,7) ve 7'si 2XL (%10,8) şeklindedir.

Tablo 4. Orman İşçilerinin İş Kıyafetleri Memnuniyet Frekans Tablosu

İş Kıyafetleri Memnuniyet Ölçeği	Evet		Hayır		Kısmen	
	N	%	N	%	N	%
1. İş kıyafetinin tişörtünde sorun yaşıyor musunuz?						
2. İş kıyafetinin pantolonunda sorun yaşıyor musunuz?						
3. İş kıyafetinin yeleğinde sorun yaşıyor musunuz?						
4. İş kıyafetinin montunda sorun yaşıyor musunuz?						
5. Koruyucu giysi ve ekipman kullanıyor musunuz?						
6. Koruyucu giysi ve ekipman kullanımında sorun yaşıyor musunuz?						
İş kıyafeti vücut ölçülerinize uygun mu?						
8. İş kıyafetinizde tadilat yapıyor musunuz?						
9. İş kıyafetinin rahatlık açısından uygun mu?						
10. İş kıyafetinin hareketlerinizi kısıtlıyor mu?						
11. İş kıyafetinin kol ve paça boyu hareket halinde kısıtlıyor mu?						
12. İş kıyafetinin dayanıklılık açısından uygun mu?						
13. İş kıyafetlerinin kumaşı kaliteli mi?						

14. İş kıyafetinin dikim kalitesi, sağlamlığı açısından uygun mu?						
15. İş kıyafeti bakım ve temizlik açısından uygun mu?						
16. İş kıyafetleri leke tutuyor mu?						
17. İş kıyafetleri yıkama sonrası renk atıyor mu?						
18. İş kıyafetleri yıkandığında çekmeye neden oluyor mu?						
19. İş kıyafetleri çabuk buruşuyor mu?						
20. İş kıyafetinin renginden memnun musunuz?						
21. İş kıyafeti kumaşı esnek mi?						
22. İş kıyafetinin üşütüyor mu?						
23. İş kıyafetinin aşırı sıcak tutuyor mu?						
24. İş kıyafetleri terlemeye neden oluyor mu?						
25. İş kıyafetinin modelinden memnun musunuz?						
26. İş kıyafetinizde değiştirmenizi istediğiniz bölümler var mı?						

Genel Memnuniyetsizlik: Çoğu işçi iş kıyafetlerinden genel olarak memnun değil. Örneğin, iş kıyafetinin renginden memnun olanların oranı sadece %4,6 iken, memnun olmayanların oranı %95,4. Benzer şekilde, iş kıyafetinin rahatlığından memnun olanların oranı %12,9, memnun olmayanların oranı ise %76,9.

Konfor ve Kullanışlılık: İş kıyafetlerinin hareketleri kısıtlaması (%70,8), terlemeye neden olması (%56,9), üşütmesi (%76,9) ve sıcak tutmaması gibi sorunlar işçilerin büyük çoğunluğu tarafından dile getirilmiş.

Kalite ve Dayanıklılık: İş kıyafetlerinin kumaş kalitesi (%80 olumsuz), dikim kalitesi (%93,8 olumsuz), dayanıklılığı (%78,5 olumsuz) ve renk atması (%93,8) gibi konularda ciddi sorunlar yaşandığı görülmektedir.

Koruyucu Ekipman Kullanımı: İşçilerin %76,9'u koruyucu ekipman kullandığını belirtmiş olsa da, bunları kullanırken %50,8 oranında sorun yaşandığı belirtilmiştir.

Uyum ve Ölçü Problemleri: İş kıyafetinin vücut ölçülerine uygun olmadığını düşünenlerin oranı %53,8 olup, iş kıyafetlerinde tadilat yaptıranların oranı %72,3. Bu, kıyafetlerin standart bedenlere tam uyum sağlamadığını gösteriyor.

Dayanıklılık ve Bakım: İş kıyafetlerinin dayanıklılığı, kumaş kalitesi, dikim kalitesi ve temizlik açısından uygun olup olmadığına dair verilen cevaplar büyük ölçüde olumsuzdur. Kumaşların çabuk buruştuğu (%75,4), yıkamada çektiği (%83,1) ve leke tuttuğu (%89,2) belirtilmiştir.

İşçiler Değişiklik Talep Ediyor: "İş kıyafetinizde değiştirilmesini istediğiniz bölümler var mı?" sorusuna %96,9 oranında "Evet" yanıtı verilmiş. Bu, işçilerin kıyafetlerde ciddi değişiklik taleplerinin olduğunu göstermektedir.

Tablo 5. Orman İşçilerinin Yaşlarına Göre Kıyafet Memnuniyetleri Arasındaki Farkın ANOVA Testi

Boyut	Yaş	N	X	SS	F	P	Anla mlı Fark
Kıyafet Memnu niyet Düzeyi	20- 25 yaş	1 6	1,5 28	0,1 77	1,5 16	,21 9*	Yokt ur.
	26- 30 yaş	1 7	1,4 50	0,1 56			
	31- 35 yaş	7	1,5 44	0,1 48			
	36 yaş ve üzeri	2 5	1,5 72	0,2 10			

Toplam	6	1,5	0,1
am	5	26	85

*p<0,05

Tablo 5'de görüldüğü üzere orman işçilerinin kıyafet memnuniyet düzeylerinin yaşa göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek amacıyla ANOVA testi uygulanmış olup orman işçilerinin yaşları ile kıyafet memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür. (Sig.=,219, p<0,05).

Tablo 6. Orman İşçilerinin Öğrenim Düzeylerine Göre Kıyafet Memnuniyetleri Arasındaki Farkın ANOVA Testi

Boyut	Öğrenim Düzeyi	N	X	SS	F	P	Anlamlı Fark
Kıyafet Memnuniyet Düzeyi	Ortaokul	18	1,457	0,137	5,468	,002*	(Lisans, Ön Lisans, Lisans, Ortaokul)
	Lise	38	1,524	0,156			
	Ön Lisans	7	1,598	0,257			
	Lisans	2	1,942	0,353			
	Toplam	65	1,526	0,185			

*p<0,05

Tablo 6'ya göre, orman işçilerinin kıyafet memnuniyet düzeylerinin öğrenim durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek amacıyla ANOVA testi uygulanmış olup orman işçilerinin öğrenim durumları ile kıyafet memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu ortaya konmuştur. (Sig.=,002, p<0,05). Farklılığın yönünü tespit etmek amacıyla Post-Hoc testlerden Tukey testi uygulanmış olup farklılığın yönü; lisans, ön lisans, lisans, ortaokul şeklindedir.

Tablo 7. Orman İşçilerinin Görev Sürelerine Göre Kıyafet Memnuniyet Düzeyleri Arasındaki Farkın ANOVA Testi

	Çalışma yılı	N	X	SS	F	P	Anlamlı Fark
Kıyafet Memnuniyet Düzeyleri	1-2 yıl	7	1,434	0,167	0,919	,437*	Yoktur.
	3-4 yıl	22	1,514	0,197			
	5-7 yıl	10	1,576	0,256			
	8 yıl üzeri	26	1,542	0,146			
	Toplam	65	1,526	0,185			

*p<0,05

Orman işçilerinin kıyafet memnuniyet düzeylerinin çalışma yılına göre farklılaşp farklılaşmadığını test etmek amacıyla ANOVA testi uygulanmış olup orman işçilerinin çalışma yılları ile kıyafet memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı Tablo 7’de görülmektedir. (Sig.=,437, p<0,05).

Tablo 8. Orman İşçilerinin Beden Ölçülerine Göre Kıyafet Memnuniyet Düzeyleri Arasındaki Farkın ANOVA Testi

Boyut	İnterne t Kullanım Yılı	N	X	SS	F	P	Anlamlı Fark
Kıyafet Memnuniyet Düzeyi	S-M	1 1	1,46 8	0,11 6	1,77 3	,162 *	Yoktur.
	L	1 6	1,49 7	0,19 9			
	XL	3 1	1,57 9	0,20 1			
	2XL ve üzeri	7	1,45 0	0,11 6			
	Toplam	6 5	1,52 6	0,18 5			

*p<0,05

Orman işçilerinin kıyafet memnuniyet düzeylerinin işçilerin bedenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını test etmek amacıyla ANOVA testi uygulanmış olup orman işçilerinin bedenleri ile kıyafet memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı ortaya konmuştur. (Sig.=,162, p<0,05).

4.Sonuç

Bu araştırmada orman işçilerinin iş kıyafetleri memnuniyeti değerlendirilmiş ve çeşitli demografik değişkenler doğrultusunda farklılıklar incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, iş kıyafetleri memnuniyet ölçeğinin güvenilirliği Cronbach’s Alfa değeri 0,746 olarak hesaplanmış olup ölçeğin güvenilir ve geçerli olduğu belirlenmiştir. Normallik testleri sonucunda çarpıklık ve basıklık değerleri -2,0 ile +2,0 aralığında bulunmuş ve verilerin normal dağılım gösterdiği ortaya konmuştur.

Elde edilen sonuçlara göre, orman işçilerinin iş kıyafetleriyle ilgili çeşitli sorunlar yaşadığı belirlenmiştir. Özellikle kıyafetlerin vücut ölçülerine uygunluğu, rahatlık, esneklik ve dayanıklılık gibi konularda memnuniyetsizlik oranı yüksek bulunmuştur. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu kıyafetlerinin hareketlerini kısıtladığını (%70,8), kumaş kalitesinin yetersiz olduğunu (%80), dikim kalitesinin düşük olduğunu (%93,8) ve kıyafetlerin renk atma, çekme ve buruşma gibi sorunlar yaşattığını bildirmiştir. Bununla birlikte, işçilerin %96,9’u kıyafetlerinde değiştirilmesini istedikleri bölümler olduğunu belirtmiştir.

İstatistiksel analizler doğrultusunda, yaş, çalışma yılı ve beden ölçüsü değişkenleri açısından iş kıyafetleri memnuniyeti anlamlı bir farklılık göstermezken, eğitim düzeyi açısından anlamlı bir fark bulunmuştur (p<0,05). Özellikle lisans ve ön lisans mezunları, daha düşük eğitim seviyelerine sahip işçilere kıyasla iş kıyafetlerinden daha az memnun olduklarını belirtmiştir.

Bu sonuçlar doğrultusunda, orman işçilerine yönelik iş kıyafetlerinin tasarımında ergonomi, konfor ve dayanıklılık unsurlarının daha fazla

dikkate alınması gerektiği söylenebilir. Kıyafetlerde kullanılan kumaş ve dikiş kalitesinin artırılması, çalışanların vücut ölçülerine uygun kıyafetlerin temin edilmesi ve işçilerin geri bildirimlerine dayalı iyileştirmeler yapılması, genel iş memnuniyetine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, gelecekte gerçekleştirilecek çalışmaların daha geniş bir örneklem grubuyla ve farklı sektörlerde yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, H. H. (1998). Ormancılık iş Bilgisi Ders Notları, KT Ü. Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Ders Teksirleri Serisi, 55.
- Acar, H., Özgür Topalak, and Habip Eroğlu. "Ormancılığımızda Kullanılması Gereken Koruyucu Elbise ve Ekipmanların Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Standartları Açısından Değerlendirilmesi." *Turkish Journal of Forestry* 3.1 (2009): 121-133
- Çolak, N. (1998). Artvin Yöresi Orman İşçilerinin Sağlık, Sosyal ve Eğitim Sorunları Üzerine Bir Araştırma (Doctoral dissertation, Yüksek Lisans Tezi, KT Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, 92s, Trabzon).
- George, D., Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference* (10a Ed.). Boston: Pearson
- Günel, Ö ve Özveri, O. (2006). Tekstil Sektöründe Kalite ve Moda Faktörlerinin Modern Pazarlama Anlayışı ile Bütünleştirilmesi Yaklaşımı. Buldan Sempozyumu. Buldan, Bildiriler Kitabı, Denizli
- Karasar, N.(2016). Bilimsel İrade Algı Çerçevesi ile Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramsal İlkeler Teknikler. Ankara.
- Korkmaz, Ö., Vergili, M., Karadaş, E. (2021). Çevrimiçi mahremiyet farkındalık ölçeğinin geliştirilmesi: güvenirlilik ve geçerlilik çalışması. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 6(2), 297-311).
- Menemencioğlu, Kayhan. "Tarım ve orman

işçiliğinde çalışma yeri koşulları ve karşılaşılan sorunlar." *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi* 2 (2012): 72-76.

Seçer, İ. (2015). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi*, 2. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.

Tekindal, S.(2021). Nicel, nitel, karma yöntem araştırma desenleri ve istatistik. Ankara: Nobel Yayınları.

Tezel, Z., Şahin, H. ve Şanlı, H. S. (2012). Koşullama Tesislerinde Çalışan Personelin İş Kıyafetinden Memnun Olma Durumlarının İncelenmesi: Antalya örneği. *E- Journal of New World Sciences Academy*, 7(4), 33-42.